

Besluitformulier
Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland

Datum vergadering:	24 maart 2025	
Onderwerp:	Jaarstukken 2024	
Nummer:	A25.01.6b	
Naam Steller:	M. Meijer/C. Henkens	
Afdeling:	Financiën/Staf B&S	
Doel:	Advisering	
	Besluitvorming	X
	Meningvormend	
Besproken met:	Portefeuillehouder financiën, mevrouw E. van Selm	
<p>Korte inhoud: VrZW legt drie keer per jaar (Burap I, Burap II en Jaarverantwoording) formeel verantwoording af over de uitgevoerde taken en de daarbij behorende middelen. Hierbij treft u de jaarstukken 2024 aan. Per programma/thema wordt over de hoofdlijn van de voortgang en afwijkingen gerapporteerd en wordt het financiële resultaat in twee tabellen weergegeven: het totaalniveau van baten en lasten en een uitsplitsing. Het beleidsmatig kader wordt gevormd door het Beleidsplan VrZW 2021-2024 en de begroting 2024.</p> <p>Belangrijkste ontwikkelingen in 2024</p> <p>Algemeen</p> <p><i>Raadsledenbijeenkomst</i> Op woensdag 17 april heeft VrZW, in samenwerking met het regionaal griffieteam, een goed bezochte regionale raadsledenbijeenkomst georganiseerd in de brandweerkazerne Purmerend. Tijdens deze interactieve bijeenkomst werd informatie uitgewisseld over de toekomstverkenning brandweer 2030, de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie (GHOR) en de verschillende rollen van Bevolkingszorg en Crisiscommunicatie. De politie gaf in een van de deelsessies aandacht aan weerbaarheid en criminaliteit bij de jeugd.</p> <p><i>Visitatie</i> Veiligheidsregio's zijn wettelijk verplicht om eens in de vijf jaar bij elkaar te visiteren. Woensdag 23 oktober werd VrZW voor de tweede maal gevisiteerd. Het van elkaar leren stond hierbij centraal. De visitatiecommissie heeft gesprekken gevoerd met een divers samengestelde groep collega's, leden van de Veiligheidsdirectie en het bestuur op basis van onze strategische opgaven. Focus lag op wat er goed werkt en kansen voor de toekomst. Uit deze gesprekken kwam naar voren dat de kracht van VrZW bestaat uit betrokken en bevlogen collega's en dat onze compactheid een sterkte is om snel(ler) resultaten te kunnen boeken. Er is veel ruimte voor mooie initiatieven waaronder het Young Fire en Rescueteam waar ook landelijk met veel belangstelling naar wordt gekeken. Er zijn goede contacten met de stakeholders en de bestuurlijke betrokkenheid is hoog. Veel is op orde en goed georganiseerd. Ontwikkelkansen liggen er op het vlak van het versterken van de interne verbondenheid door nog meer als één organisatie naar buiten te treden, het blijven stimuleren van diversiteit en het slimmer samenwerken zowel landelijk als regionaal.</p> <p><i>10-jarig jubileum</i> De afgelopen tien jaar heeft VrZW paraat gestaan om de veiligheid en het welzijn in onze regio te waarborgen. Om dit bijzondere jubileum te vieren hebben in 2024 diverse festiviteiten plaatsgevonden.</p> <ul style="list-style-type: none"> Op 8 juni 2024 is er een succesvolle Veiligheidsdag georganiseerd op het Prins Bernhardplein in Zaandam. Iedereen was van harte welkom om eens een kijkje achter de schermen te nemen. Tijdens deze open dag hebben we laten zien hoe we door multidisciplinair samenwerken met verschillende hulpdiensten, gemeenten en organisaties altijd klaarstaan om snel en effectief te handelen in noodsituaties. 		

- Op 5 oktober vond op het Hembrugterrein in Zaandam een geslaagd feest plaats voor alle medewerkers en vrijwilligers van VrZW inclusief partners. Het vrijwel voltallige bestuur heette alle aanwezigen welkom.
- Op 24 oktober vond in het Zaantheater in Zaandam het netwerkcongres 'Sterker samen!' plaats, georganiseerd voor de partners van VrZW. Vrijwilligheid in brede zin stond hierbij centraal. Met ons netwerk zijn we op onderzoek uitgegaan hoe we elkaar kunnen versterken om onze samenleving veerkrachtiger te maken. Samenwerking is hiervoor cruciaal. We kijken terug op een succesvol congres.

Beleidsplan 2025-2028

In 2024 is een nieuw beleidsplan opgesteld voor de periode 2025-2028, mede gebaseerd op het regionaal risicoprofiel 2025-2028. De focus van het beleidsplan 'Samen voor veilig' ligt op het versterken van de weerbaarheid van de samenleving. Het AB heeft het plan 11 december 2024 voorlopig vastgesteld; definitieve vaststelling vindt begin 2025 plaats.

Strategische opgaven per programma

Toekomstgerichte crisisbeheersing

De financiële middelen uit de brede doeluitkering rampenbestrijding (BDuR) voor crisisbeheersing zijn ingezet om de informatiepositie verder te versterken middels het Veiligheid Informatie Knooppunt (VIK) en om zorg te dragen voor een goed ingerichte organisatie.

Toekomstbestendige Brandweezorg

Paraatheid is nog steeds een wezenlijk probleem. Tijdens fase I van het programma Toekomstbestendige Brandweezorg worden deze knelpunten aangepakt. Zo is er in de weekenden een gekazerneerde dagdienst aanwezig op het Prins Bernhardplein en wordt er gewerkt aan de realisatie van een 24-uurs bezetting op het Prins Bernhardplein. Daarnaast is er een dagdienst gesitueerd in Wormerveer. Los van de kazernering zijn er ook nieuwe collega's opgeleid om de vrijgevallen plekken in o.a. de duikorganisatie te kunnen invullen.

Fase 1

Er zijn structureel financiële middelen toegewezen voor het realiseren van projectfase 1 van de Toekomstbestendige Brandweezorg.

In 2024 is een werving- en selectieronde doorlopen met een mooi resultaat. In totaal zijn 17 nieuwe medewerkers geworven. Een diverse groep nieuwe collega's die ook gedeeltelijk intern zullen worden opgeleid. Met de instroom van deze nieuwe medewerkers wordt het beroepsmatige fundament in nauwe samenwerking met de vrijwillige posten vormgegeven en kan daarmee de doelstelling van fase 1 steeds meer worden gerealiseerd.

De veranderingen binnen de brandweerorganisatie als onderdeel van de veiligheidsregio zijn ingrijpend en vragen een aanzienlijke financiële investering. Om het project goed te begeleiden is een kwartiermaker aangesteld. Daarnaast zal ook een groot beroep worden gedaan op de inzet en kennis van de medewerkers binnen VrZW.

Fase 2

Eind 2023 is gestart met een brede toekomstverkenning brandweer, gericht op de hele brandweerketen van risicobeheersing tot en met incidentbestrijding.

Het bestuur heeft verzocht eerst het regionale beeld en de opgave scherper te maken en pas daarna aan de slag te gaan met het oplossen ervan. Op 10 juli 2024 is de toekomstverkenning gepresenteerd. Om te komen tot gezamenlijke beeld- en oordeelsvorming over de trends, vraagstukken en ontwikkelopgaven vindt begin 2025 een bestuurlijke themabijeenkomst plaats, waarna verdere uitwerking plaatsvindt.

Samen Sterker VrZW/GGD en verkenning verdere samenwerkingsvormen.

De businesscase voor Samen Sterker is op 22 december 2023 door beide Algemeen Besturen vastgesteld. Daarbij is gekozen voor de optie 'minste meerkosten'. Voor VrZW is eveneens de kredietaanvraag vastgesteld. In 2024 is de projectorganisatie ingericht en is gestart met de voorbereidingen voor de verbouwing. Het project zit sinds februari in fase 2, voorbereiding verbouwing. In maart heeft een gezamenlijk project start up plaats gevonden. De inkoopstrategie is opgesteld en goedgekeurd. De architect, de installatieadviseur en de aannemer zijn geselecteerd. Door de verschoven planning zal het verbouwde pand medio 2026 in gebruik genomen worden. Dat heeft vooralsnog geen financiële consequenties.

Eind december 2024 is het concept Voorlopig Ontwerp (VO) door de architect opgeleverd. Op verzoek van het Algemeen Bestuur VrZW is het bestuurlijk team Samen Sterker (2 leden GGD en 2 leden VrZW) weer actief als verbinder/ voorportaal naar beide Algemeen Besturen.

In het Algemeen Bestuur van 10 juli is een geactualiseerde planning vastgesteld voor de bestuurlijke opdracht 'Verkenning verdere samenwerkingsvormen VrZW en GGD'.

Financiële ontwikkelingen: positief exploitatiesaldo over 2024

De primaire begroting 2024 werd in de zomer van 2023 bestuurlijk vastgesteld. In deze begroting is aangegeven dat het budgettair kader van VrZW onder druk staat door de ontwikkeling van de loonkosten en het stijgen van de prijzen.

In de eerste en tweede bestuursrapportage werd melding gemaakt van de budgettaire uitdagingen en het dreigend exploitatietekort van 1% tot 1,5%. Bij het opmaken van de tweede bestuursrapportage was het de vraag of het budget voor de vergoeding aan vrijwilligers volledig tot besteding zou komen. Het blijft lastig de uitputting van dit budget in te schatten want bij grote incidenten lopen de uitgaven snel op. Gelukkig hebben zich in de laatste vijf maanden van 2024 geen grote incidenten voorgedaan. Een lagere vergoeding aan vrijwilligers draagt substantieel bij aan de positief rekening resultaat. Daarnaast is in de laatste periode van 2025 actief gestuurd op vacatureruimte om met deze gerichte maatregelen financiële druk weg te nemen. Tot slot zijn incidenteel aanvullende baten ontvangen en dat helpt om de jaarrekening in zwarte cijfers af te sluiten.

Uit de exploitatie over 2024 komt een aantal financiële thema's in beeld:

Loonkosten

Vanaf 1 mei 2024 is een nieuwe cao voor de veiligheidsregio's vastgesteld voor de periode 1 mei 2024 tot 1 augustus 2025. Hieruit volgt een stijging van de loonkosten met 6,4%. Voor de loonkostenstijging in 2024 is, idem als 2023, naast de reguliere indexering géén aanvullende extra bijdrage van gemeenten gevraagd. In het Algemeen Bestuur is afgesproken de stijging van de loonkosten in meerjarig perspectief te beschouwen. Dit houdt in dat het budgettair kader t/m 2025 toereikend moet zijn voor de structurele dekking van de loonkosten.

Een deel van het personeelsbudget komt niet tot besteding. Vacatures op een aantal specifieke expertisegebieden blijven langer open blijven staan dan gewenst. Ook wordt vacatureruimte bewust nog niet ingevuld om de flexibiliteit in de organisatie te behouden zodat wij ons kunnen aanpassen aan veranderende omstandigheden. In de strategische opgaven Toekomstbestendige Brandweezorg en Toekomstgerichte Crisisbeheersing is een blijvend forse uitzetting van de personele capaciteit voorzien. Het doelbereik is daarbij afhankelijk van de beschikbaarheid van gekwalificeerd personeel.

Prijsstijgingen

De prijzen zijn tijdens en vooral na de coronapandemie fors gestegen. Dit effect is in 2024 enigszins afgevlakt. Op verschillende productgroepen is een kostenstijging zichtbaar: brandstof, energie, licentiekosten, onderhoudskosten en kosten inhuren externen. Voor materieel van de brandweer geldt dat de hulpmiddelen aan steeds hogere eisen moeten voldoen. Vooral arbeidsveiligheid speelt een rol. De leveranciers passen de technologie aan en brengen fors hogere prijzen in rekening.

Kapitaallasten: investeringsniveau in 2024

Langere aanbestedingsprocedures en levertijden zorgen voor een vertraging in het investeringsprogramma. In 2024 is wederom een inhaalslag gerealiseerd van de doorgeschoven investeringen uit voorgaande jaren. In 2024 is in z'n totaliteit € 5.424.000 geïnvesteerd. Het volume aan doorgeschoven investeringen is in 2024 verder gedaald.

Doorgeschoven investeringen	Totaal
2021	€ 5.250.165
2022	€ 6.856.041
2023	€ 2.947.770
2024	€ 2.889.246

Om effecten van het uitstellen en vervolgens later inhalen van investeringen in de begrotingsraming te egaliseren hanteert VrZW een 'afslagpercentage'. Na het geplande jaar van ingebruikname ramen we kapitaallasten in het navolgende ritme 1e jaar 50%, 2e jaar 75%, 3e jaar 90% en 4e jaar 100%. Met dit afslagpercentage romen we de latente begrotingsruimte als gevolg van uitstel van investeringen af.

Rentelasten + rentebaten

De rentekosten op de geld- en kapitaalmarkt stijgen, maar gelukkig minder hard dan gevreesd. Voor 2024 is dit effect voor VrZW gering. Een hogere rentestand heeft als voordeel dat in 2024 een hogere opbrengst uit het schatkistbankieren is gerealiseerd.

Extra rijksmiddelen

Het Rijk heeft voor de versterking van de crisisbeheersing extra middelen beschikbaar gesteld. Met dit rijksgeld maken we zorgvuldige keuzes en afwegingen in het aantrekken van personeel. Dit vindt via een gefaseerde aanpak plaats.

Resultaatbestemming

De jaarrekening over boekjaar 2024 sluit met een voordelig saldo van € 141.252. Het Algemeen Bestuur wordt bij de definitieve vaststelling van de jaarstukken op 2 juli 2025 gevraagd het positieve resultaat toe te voegen aan de algemene reserve. Over 2023 is een negatief resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. Dit zet de solvabiliteit van VrZW onder druk. Het is noodzakelijk de weerstandscapaciteit aan te vullen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Vanaf het verslagjaar 2023 is het Dagelijks Bestuur van VrZW – als gevolg van een landelijke wetswijziging – verantwoordelijk voor het afgeven van een rechtmatigheidsverantwoording.

De verklaring over 2024 is opgenomen in de jaarrekening.

Het tijdig melden voor over- en overschrijdingen op de programmabudgetten is in het kader van begrotingsrechtmatigheid van grote betekening. Met de accountant is afgesproken dat we in de jaarrekening 2025 nog explicieter de mutaties na de tweede bestuursrapportage toelichten.

Accountantscontrole

Het controleverslag van de accountant is bij het verzenden van de stukken nog niet beschikbaar. De accountant geeft een goedkeurende verklaring af.

Bijlagen

- Voorlopige jaarstukken 2024
- Brief aan gemeenteraden

Voorstel beslispunten

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd om, voorafgaand aan definitieve besluitvorming op 2 juli 2025, nu een voorlopig besluit te nemen om:

1. Het positieve rekeningresultaat over 2024 toe te voegen aan de algemene reserve omdat de weerstandscapaciteit aan het einde van 2023 is gezakt onder het door het Algemeen Bestuur vastgestelde niveau;
2. De nog niet afgeronde investeringsbedragen 2024 door te schuiven naar de periode 2025-2027 (zie overzicht C.1 in onderdeel C van de jaarrekening 2024);
3. De in de eindbalans 2024 aanwezige bestemmingsreserve WNRA en de bestemmingsreserve aanpassing huisvesting als gevolg van hybride werken mee te nemen naar 2025.

Tevens wordt gevraagd om:

4. Na bespreking van de voorlopige jaarstukken de gemeenteraden te vragen in de tussenliggende periode van 12 weken hun zienswijze te geven op het vaststellen van de resultaatbestemming, zodat deze zienswijzen betrokken kunnen worden in de definitieve besluitvorming van het Algemeen Bestuur op 2 juli 2025.

Advies Dagelijks Bestuur:

Akkoord

Personele gevolgen:	Geen
Financiële gevolgen:	Conform voorgestelde resultaatsbestemming 2024
Verhouding met ander beleid:	<ul style="list-style-type: none">• Begroting 2024• Bestuursrapportages 2024• Beleidsplan Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland 2021-2024• Controleprotocol